

GEMEENTE MAASTRICHT

Meerjarenbeleid Handhaven openbare ruimte 2015-2019

Visie, Doelstellingen, Naleefstrategie en Prioriteiten

Veiligheid en Leefbaarheid

7-5-2015

Inleiding

Voor u ligt het meerjarenbeleid handhaven openbare ruimte. De hoofdthema's van dit beleid zijn een actuele visie op Handhaven openbare ruimte, de beoogde doelstellingen van het houden van toezicht en handhaven, een naleefstrategie om deze doelen te bewerkstelligen en de prioriteiten voor komende jaren. Dit beleid geldt als basis voor het opstellen van naleefstrategieën per taakveld/-thema en voor de jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma's waarin onder andere expliciet wordt gemaakt hoe de beschikbare capaciteit van het team Handhaven openbare ruimte wordt verdeeld over de gestelde prioriteiten.

Dit beleid is naar aanleiding van het rekenkameronderzoek 'Handhavingsbeleid openbare ruimte gemeente Maastricht' (juni 2014) tot stand gekomen. De belangrijkste adviezen van de rekenkamer zijn:

- * actualiseer het handhavingsbeleid;
- * stel beleidsprioriteiten;
- * maak gebruik van signalen uit de stad en van handhavers;
- * maak een jaarlijks uitvoeringsprogramma;
- * informeer en praat regelmatig met de raad;
- * investeer in de ondersteuning van handhavers.

Het college heeft deze aanbevelingen serieus opgepakt. Er zijn drie stadsrondes gehouden in het eerste kwartaal van 2015 over het thema handhaven openbare ruimte waarbij handhavers, burgers en ondernemers betrokken waren. Mede op basis hiervan is dit beleid opgesteld. Aan alle aanbevelingen van de rekenkamer is gehoor gegeven. De intentie is in de toekomst minimaal 1 keer per jaar tijdens een raadsavond te spreken over Handhaven openbare ruimte. De uitvoeringsprogramma's zullen hiervoor als uitgangspunt gelden. De looptijd van dit beleid is 4 jaar. In het eerste half jaar van 2019 zal dit meerjarenbeleid geëvalueerd en geactualiseerd worden.

INHOUDSOPGAVE

1. Visie op handhaven openbare ruimte	p. 3
2. Beleids-en effectdoelstellingen	p. 4
3. Prioriteiten	p. 10
4. Naleefstrategie	p. 12
5. Uitgangspunten van de uitvoering	p. 15
6. Team handhaven openbare ruimte	p. 19
7. Bedrijfsvoering	p. 20
8. Communicatie	p. 21
9. Samenvatting	p. 22

Bijlage 1: Overzichttaakvelden

Bijlage 2 Systematiek risicomatrix

Bijlage 3: Toelichting sanctiestrategie

Bijlage 4: Bevoegdheden BOA

1. Visie handhaven openbare ruimte

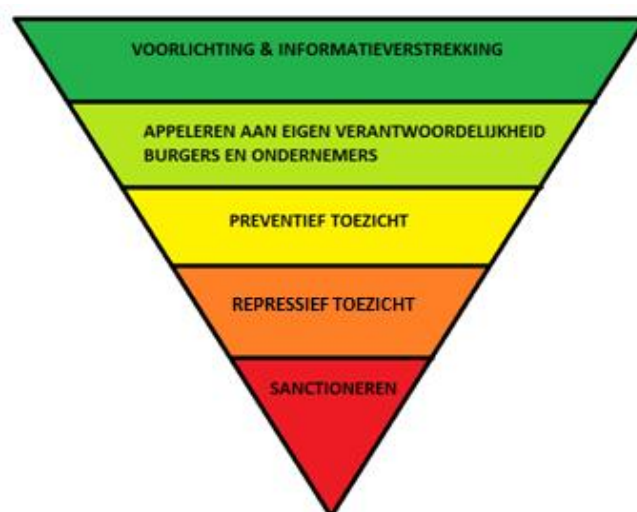
In Nederland kennen we democratisch opgestelde wet- en regelgeving die het gebruik van de leefomgeving ordenen. Deze regels hebben als doelstelling het waarborgen van de kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid van de openbare ruimte. Om dit doel te behalen, is het van belang dat de wet- en regelgeving nageleefd te worden.

De gemeente Maastricht streeft naar een optimaal naleefgedrag, waarbij de eigen verantwoordelijkheid van iedere burger, bezoeker of ondernemer een belangrijk uitgangspunt is. De rol van de gemeente bij het optimaliseren van het naleefgedrag is als volgt:

1. Opstellen van heldere en eenduidige regels;
2. Bekendmaken van deze regels, zodat iedereen ze kent;
3. Toezien op naleving van de regels;
4. Aanspreken van mensen/organisaties die zich niet aan de regels houden;
5. Na waarschuwingen overgaan tot sancties.

Het opstellen van heldere en eenduidige regels en de bekendmaking hiervan zijn randvoorwaarden die het voor iedereen mogelijk maken om zijn of haar verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om de naleving van regels. De inzet van team Handhaven openbare ruimte is gericht op het bewerkstelligen van normconform gedrag. Belangrijke taken van het team zijn het houden van toezicht en het controleren of regels worden nageleefd. Op het moment dat regels niet worden nageleefd, spreekt een handhaver de overtreder hierop aan. Wanneer nodig, worden, met in achtneming van de omstandigheden en rekening houdend met het algemeen belang, sancties opgelegd.

Handhaven is dus geen synoniem voor sanctioneren. Onder handhaven verstaan we ook het hebben en onderhouden van contacten met burgers en bedrijven, het vormen van handhavingsbeleid, een bijdrage leveren aan de informatieverstrekking en voorlichting over geldende wet- en regelgeving, het houden van preventief toezicht en het bespreekbaar maken van normconform en normafwijkend gedrag. Schematisch ziet de inzet van handhaven openbare ruimte als volgt uit:

2. Beleids- en effectdoelstellingen

Het Maastrichts handhavingsbeleid staat niet op zichzelf. Handhaven openbare ruimte wordt ingezet om de naleving van landelijke en gemeentelijke wet- en regelgeving te stimuleren alsook om een bijdrage te leveren aan de realisatie van beleidsdoelstellingen en hiervan afgeleide effectdoelstellingen. De inzet van Handhaven openbare orde is één van de maatregelen om de doelstellingen te behalen. Pas in combinatie met andere maatregelen, zoals de inzet van communicatie, het subsidiëren van initiatieven of het plaatsen van voorzieningen in de openbare ruimte, is het realistisch te verwachten dat gestelde beleidsdoelstellingen behaald worden.

De beleidsvelden waaraan Handhaven openbare ruimte voornamelijk een bijdrage levert zijn het veiligheidsbeleid, het parkeerbeleid en het afvalbeleid. Hieronder worden per beleidsveld de hoofddoelstellingen en de bijdrage van Handhaven openbare ruimte hieraan kort toegelicht.

2.1 Veiligheidsbeleid

Het Meerjarenprogramma Veiligheid 2015-2018 (MJP Veiligheid) is het meest richtinggevende beleidsplan waaraan Handhaven openbare ruimte een bijdrage levert. Zonder veiligheid geen leefbare buurt, maar zonder leefbaarheid ook geen veilige buurt. Het MJP Veiligheid is recent, op 31-03-2015, vastgesteld door de gemeenteraad.

De hoofddoelstellingen van het Maastrichtse veiligheidsbeleid zijn het verbeteren van de objectieve veiligheid (daadwerkelijk te registreren veiligheid, zoals aantal inbraken) en het vergroten van de subjectieve veiligheid (het veiligheidsgevoel). De vijf voornaamste inhoudelijke prioriteiten zijn:

- Veiligheid in de alledaagse woon- en leefomgeving;
- Drugsoverlast;
- Vermogenscriminaliteit;
- Veilige jeugd;
- Ondernijning.

Het MJP Veiligheid introduceert daarnaast een vernieuwde kijk op de aanpak van veiligheid. De belangrijkste kenmerken hiervan zijn:

- Vermaatschappelijking van veiligheid:
Veiligheid is van iedereen en geen monopolie van de gemeente en politie. De kracht en eigen verantwoordelijkheid van burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties zal nadrukkelijker ingezet worden om de gestelde doelen te bereiken.
- Integrale aanpak:
Samen met alle betrokken partijen wordt gezocht naar de meest effectieve gezamenlijke aanpak.
- Informatie gestuurd werken:
Voortgang van de aanpak wordt systematisch gemeten en geanalyseerd.

De effectdoelstellingen van het MJP Veiligheid zijn als volgt geformuleerd:

- Het totaal aantal geregistreerde misdrijven daalt van 104 (2013) naar maximaal 90 misdrijven per 1.000 inwoners in 2018 en het totaal aantal geregistreerde overlastincidenten daalt van 39,3 (2013) naar ten hoogste 30 incidenten per 1.000 inwoners in 2018.
- In 2018 is het percentage inwoners van Maastricht dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt gelijk aan dan wel lager dan het gemiddelde van de G32-gemeenten in dat jaar.
- In 2018 is het Maastrichtse rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt gelijk aan dan wel hoger dan het gemiddelde van de G32-gemeenten in dat jaar.

In het uitvoeringsprogramma veiligheid wordt jaarlijks opgenomen op welke wijze Handhaven openbare ruimte aan dit beleid een bijdrage levert. Het preventief aanwezig zijn in de wijk en het signaleren van veiligheidsproblemen is een belangrijke taak van het team. Daarnaast zal Handhaven openbare ruimte verder investeren in de samenwerking met de buurt, ondernemers en professionele organisaties uit zowel het sociale als veiligheidswerkveld. Handhaven openbare ruimte staat aan de lat voor een leefbare buurt. Een leefbare buurt is een schone buurt, een buurt waar mensen elkaar kennen, helpen en elkaar aanspreken. Dit draagt bij aan een positief veiligheidsgevoel. Vanwege het belang dat de Maastrichtse gemeenteraad hecht aan veiligheid hebben zowel fysieke veiligheid en leefbaarheid een zwaarwegende plek gekregen in de risicoanalyse op basis waarvan de prioriteiten van team handhaven openbare ruimte worden bepaald.

2.2. Dienstverleningsovereenkomsten

Handhaven Openbare ruimte sluit jaarlijks dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) af met het organisatieonderdeel Beleid & Ontwikkeling. Hierin wordt vastgelegd wat de beleidsdoelstellingen per taakveld zijn, welke aanpak gekozen wordt om deze doelstellingen te behalen, hoe het effect hiervan wordt gemeten, welke inzet team Handhaven openbare ruimte zal plegen en wat de hoogte van het budget is. Er worden DVO's afgesloten voor de taakvelden parkeren, afval, fietsparkeren en topdagen.

2.2.2. Parkeren

De beleidsnota Parkeren, vastgesteld door de gemeenteraad in 2007, beschrijft het huidige Maastrichtse parkeerbeleid. Het parkeerbeleid is erop gericht de stad bereikbaar te houden, zowel de binnenstad als andere bestemminglocaties. Een goede bereikbaarheid stimuleert het economisch functioneren van de stad. Daarom is ervoor gekozen het parkeren te reguleren, zodanig dat de beschikbare parkeerruimte optimaal benut kan worden door bewoners, bezoekers en werkenden. Bovendien is het parkeerbeleid noodzakelijk om het grote aantal claims die op de schaarse openbare ruimte worden gelegd in goed banen te leiden. Dit is van belang, omdat de kwaliteit van de leefomgeving sterk wordt bepaald door de kwaliteit van de openbare ruimte. Hierin speelt de aanwezigheid van de geparkeerde auto een belangrijke rol. Overmatig veel geparkeerde voertuigen, foutparkeerders, zoekverkeer in de wijk: ze leiden allemaal tot overlast en zetten de leefbaarheid van de wijken onder druk.

De taak van handhaven openbare ruimte is toezicht houden op de naleving van het Maastrichtse parkeerbeleid (betaald parkeren en vergunninghouders parkeren of het combiparkeren waarbij beide vormen gecombineerd zijn). De gemeenteraad streeft naar een betalingsbereidheid van 85% voor kortparkeerders. De in de parkeerwereld gebruikelijke definitie voor betalingsbereidheid is het aantal in een bepaald gebied en periode getelde voertuigen met een geldig betalingsbewijs, gedeeld door het totale aantal in datzelfde gebied en periode getelde parkeerders, exclusief de vergunninghouders. Handhaven openbare ruimte streeft ernaar dit percentage te bereiken door het houden van toezicht en het waarschuwen en bekeuren bij overtredingen. Per kwartaal wordt de betalingsbereidheid onderzocht door een onafhankelijk verkeersonderzoeksbureau. Daarnaast is in het DVO parkeren vastgelegd dat Handhaven openbare ruimte tijdens haar reguliere surveillancecontroles in de wijk toezicht houdt op lichte verkeersovertredingen die behoren tot de bevoegdheid van gemeentelijke buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's). Denk hierbij aan het parkeren van auto's op het voetpad, fietspad of voor een uitrit.

2.2.3. Afval

Het Maastrichtse afvalbeleid kenmerkt zich door duurzaamheid. Het zoveel mogelijk scheiden en recyclen van afval en het voorkomen van zwerfvuil en dumpingen zijn belangrijke speerpunten. Hier hoort bij dat afval op de juiste wijze, zoals voorgeschreven in de Afvalstoffenverordening, wordt aangeboden. Wanneer deze regels niet worden nageleefd, bestaat de kans op verloedering en daling van de leefbaarheid van de wijk. Bovendien wordt het milieu in dat geval aangetast. Handhaven openbare ruimte levert in de voorkoming hiervan een bijdrage. De hoofdprioriteit van DVO afval is de controle op het juist aanbieden van huishoudelijk afval bij zowel milieuperrons als elders in de wijk. De gemeenteraad heeft het gewenste kwaliteitsniveau gedifferentieerd naar milieuperrons in en buiten- de binnenstad. Waarbij alle milieuperrons binnen de singels minimaal dienen te voldoen aan IBOR¹-beeldkwaliteit A en alle milieuperrons buiten de singels dienen minimaal te voldoen aan IBOR-beeldkwaliteit B. Deze beeldkwaliteit wordt gemiddeld één maal per kwartaal in beeld gebracht op basis van schouwronde. Hierbij is er onder andere aandacht voor bijplaatsingen van afval en zwerfvuil (binnen en buiten 20 meter). Door analyse van deze informatie wordt inzicht geboden in hoeverre de beleidsdoelstellingen behaald worden en wat het effect is van de inzet van Stadsbeheer in combinatie met de inzet van Handhaven openbare ruimte.

2.2.4. Fietsparkeren

Het stimuleren van fietsgebruik is een speerpunt van het Maastrichtse mobiliteitsbeleid. In het kader van dit beleid zijn de stallingsmogelijkheden voor de (brom)fiets de laatste jaren sterk uitgebreid. Het beleid is in essentie gericht op het verbeteren van de kwaliteit, kwantiteit, veiligheid en toegankelijkheid van fietsparkeervoorzieningen en -stallingen. Daarmee wordt ook een verbetering van de beeldkwaliteit en de bereikbaarheid van de binnenstad beoogd. Om dit te kunnen realiseren, is het van groot belang dat de fietser verantwoord omgaat met de beschikbare stallingruimte. Het stallen van fietsen in de openbare ruimte mag bovendien niet leiden tot hinderlijke of onveilige situaties voor overige verkeersdeelnemers. Mede om deze reden zet de gemeente Handhaven openbare ruimte in voor het toezicht op fietsparkeren. De aanpak is met name gericht op het aanspreken van fietsers bij het onjuist stallen van hun fiets en het verwijderen van fietswrakken en weesfietsen.

2.2.5. Topdagen

Ongeveer 60 dagen in het jaar zorgt het grote aantal bezoekers aan Maastricht dat problemen ontstaan met de bereikbaarheid van de stad. Deze dagen noemen we 'topdagen'. Tijdens deze dagen stromen de parkeergarages in het centrum aan de westzijde van de Maas al vroeg vol. Met name bij de garages Vrijthof, Onze Lieve Vrouwe-plein, Mosae Forum en Bassin ontstaan wachtrijen voor de ingang terwijl er nog veel parkeerplaatsen beschikbaar zijn op de andere parkeerlocaties. Dit leidt tot omgevingshinder voor bewoners en bezoekers, belemmering van de doorstroming van het overige verkeer, waaronder hulpdiensten en bussen en tot milieuvervuiling door CO₂-uitstoot.

Handhaven openbare ruimte heeft een coördinerende functie bij de begeleiding van topdagen. Zo levert het team input voor het vaststellen van de te verwachten topdagen. Ook neemt Handhaven openbare ruimte het initiatief om afspraken te maken met betrokken partijen, zoals Maastricht Bereikbaar, vervoersmaatschappijen, Q-park en hulpdiensten.

Op de topdagen zelf regelt het team de inzet van verkeersregelaars, het plaatsen of weghalen van wegafzettingen en het overrulen van verkeersregelininstallaties. Zo wordt de verkeersdruk op een gastvrije wijze in goede banen geleid. Op die manier wordt overlast geminimaliseerd. Team Handhaven openbare ruimte werkt tijdens topdagen aan de veiligheid en leefbaarheid van de stad.

¹ IBOR: Integraal Beheer Openbare Ruimte

2.3. Effectmeting

In de DVO's zijn op hoofdlijnen afspraken gemaakt over de effecten die de inzet van handhaven openbare ruimte zou moeten bewerkstelligen. De komende periode wordt nadrukkelijker aandacht besteed aan de leefbaarheidseffecten die uitgevoerde handhavingsacties daadwerkelijk opleveren. Dit gebeurt in samenspraak met de beleidsafdelingen. Handhaven openbare ruimte werkt voortdurend aan de verbetering van efficiëntie en effectiviteit. De komende jaren wordt verder geïnvesteerd in het SMART formuleren van doelstellingen, het benoemen van prestatie-indicatoren, het lean-werken en het registreren en monitoren van de juiste informatie. Op die manier kan meer inzicht worden verkregen in de mate van naleving en de effectiviteit van gekozen naleefstrategieën. Per taakveld worden gerichte onderzoeken gehouden naar de naleving van wet- regelgeving en de realisatie van beleidsdoelstellingen en –effecten. Denk bijvoorbeeld aan het meten van de parkeerdruk en betalingsbereidheid.

2.3.2. Effect handhavingsbeleid

Het meer algemene effect van dit meerjarenbeleid op de beleving van de burger over de leefbaarheid van hun wijk, de bekendheid van handhaven openbare ruimte en de tevredenheid over de aanpak zal jaarlijks gemeten worden aan de hand van de landelijke Veiligheidsmonitor. De Veiligheidsmonitor (VM) is een jaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De VM wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, gemeenten en politie. Door met één onderzoeksmethode en vragenlijst te werken worden met de VM op eenduidige wijze cijfers verkregen over de (beleving van) veiligheid en leefbaarheid op zowel landelijk, regionaal als (beneden)lokaal niveau. De vragenlijst van de VM bestaat uit 12 vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen.

Vragenblokken Veiligheidsmonitor:

- Leefbaarheid woonbuurt;
- Beleving overlast in de buurt;
- Veiligheidsbeleving;
- Slachtofferschap;
- Tevredenheid laatste politiecontact;
- Oordeel functioneren politie in de buurt;
- Oordeel functioneren politie algemeen;
- Oordeel functioneren gemeente;
- Preventie;
- Onveilige plekken;
- Respectloos gedrag;
- Achtergrondkenmerken.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid de standaardvragen aan te vullen met eigen vragen over leefbaarheid en/of veiligheid. Denk daarbij aan specifieke Maastrichtse omstandigheden die bij de

reguliere vragenlijst niet naar voren komen, maar die wel bekend moeten zijn om effectieve maatregelen te kunnen nemen om het veiligheids- en leefbaarheidsgevoel van burgers te kunnen verbeteren.

De informatie die jaarlijks door de VM wordt gegenereerd geldt als input voor de jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma's. Op basis van deze informatie zal mede bepaald worden of de ingezette koers succesvol is, voortgezet kan worden of aanpassing vereist. De mogelijkheid bestaat dat op basis van gerealiseerde resultaten de prioritering verandert en er per taakveld een verschuiving plaatsvindt in de mate van toezicht. De VM wordt hiermee een belangrijk hulpmiddel voor het optimaliseren van handhavingsbeleid.

Daarnaast zal het effect van het handhavingsbeleid gemeten worden door middel van de vierjaarlijkse buurtpeilingen. Het streven is dat de overlastervaring van de geprioriteerde taakvelden daalt. Eind 2014 is de meest recente buurtpeiling gehouden.

Een aantal resultaten van de buurtpeiling 2014 uitgelicht:

- 34% weet niet of de gemeente informeert over de aanpak van Veiligheid en Leefbaarheid;
- 59 % heeft een beetje overlast van rommel in de eigen buurt;
- 50% heeft een beetje overlast van hondenpoep op stoep, straat of in perken in eigen buurt;
- 36% heeft een beetje overlast van parkeerproblemen in eigen de buurt;
- 38% ervaart een beetje vuurwerkoverlast in de eigen buurt;
- 43% ervaart een beetje overlast van rondhangende jongeren in de eigen buurt.

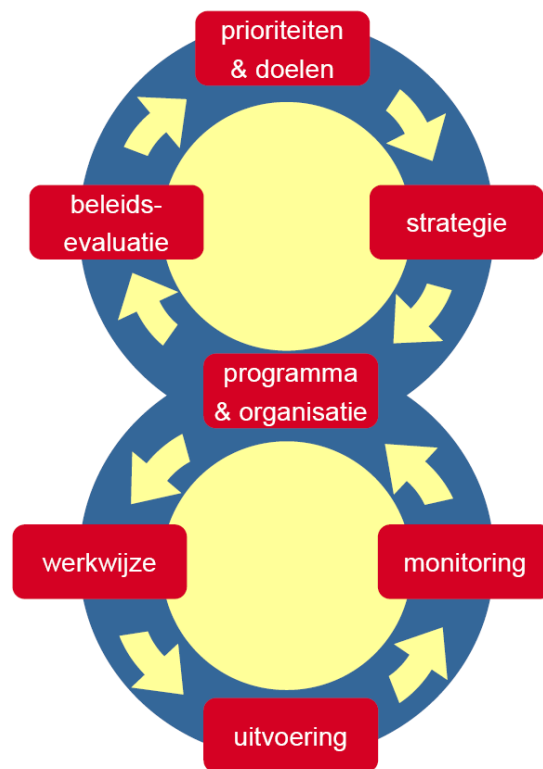
Per vraag konden respondenten kiezen tussen geen, een beetje of veel overlast. De hoogst scorende variant is hierboven genoemd.

In 2018 wordt de volgende buurtpeiling gehouden. De resultaten van die peiling in combinatie met jaarlijkse resultaten van de VM en de resultaten van gerichte onderzoeken per taakveld zullen gelden als uitgangspunt voor de evaluatie van dit meerjarenbeleid handhaven.

2.4. Evalueren en bijsturen

Met het vaststellen van het MJP Veiligheid en het opstellen van het meerjarenbeleid handhaven openbare ruimte is definitief gestart met de implementatie van de dubbele regelkring. De visie op veiligheid en de visie op Handhaven openbare ruimte in het bijzonder zijn geactualiseerd. De handhavingstaken worden in dit plan geïnventariseerd en geprioriteerd. De algemene naleefstrategie wordt vastgelegd. Nu start de uitvoering. De capaciteit zal in het uitvoeringsprogramma realistisch worden verdeeld over geprioriteerde handhavingstaken. Het goed registreren en monitoren is van belang om te kunnen oordelen of de beoogde effecten en beleidsdoelstellingen van een aanpak worden gerealiseerd. Op basis van die informatie kan dit geanalyseerd worden en kan de uitvoering waar nodig worden bijgestuurd.

Tijdens de looptijd van dit meerjarenplan worden strategieën per taakveld verder uitgewerkt, worden kritische prestatie-indicatoren bepaald en wordt een registratie- en monitoringssysteem opgezet. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met de beleidsvelden waaraan Handhaven openbare ruimte bijdraagt. Het doel is dat over vier jaar inzichtelijk wordt gemaakt welke resultaten handhaven openbare ruimte (heeft) bereikt op het gebied van de leefbaarheid in de stad. Bovendien is het streven dat op basis van de gegenereerde informatie een kwalitatief goede evaluatie plaatsvindt over de inzet van Handhaven openbare ruimte gedurende de looptijd van dit plan. Mede op basis daarvan kan een adequate actualisatie van dit handhavingsbeleid kan plaatsvinden.

3. Prioriteiten

Handhaven openbare ruimte ziet toe op de naleving van zowel gemeentelijke als landelijke regelgeving. Het betreft regelgeving die voornamelijk is gericht op het waarborgen van de leefbaarheid in de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan regels over het opruimen van hondenpoep, het parkeren van de auto, het aanbieden van afval, het plaatsen van terrassen en het verkopen van alcohol. De gemeentelijke regels liggen vast in verordeningen, die vaak nader uitgewerkt zijn in beleid en uitvoeringsbesluiten. De voornaamste verordeningen waar Handhaven openbare ruimte op toeziet, zijn de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), de Afvalstoffenverordening en de Verordening Parkeerregulering en Parkeerbelasting. Ook het toezicht en de handhaving van landelijke regelgeving behoort tot het takenpakket van Handhaven openbare ruimte. Voorbeelden zijn de Drank- en Horecawet (DHW), de Wegenverkeerswet en de Wet Milieubeheer.

Taakvelden en taakomschrijving

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de taakvelden waarop Handhaven openbare ruimte het meest actief is, aangevuld met een taakomschrijving, de bijbehorende wet-, regelgeving en beleidsstukken en de achterliggende beleidsdoelstellingen.

Handhaven openbare ruimte is verantwoordelijk voor meer dan 30 verschillende taakvelden. Het is onmogelijk om aan al deze taakvelden evenveel aandacht te besteden. De gemeente zal uiteraard voldoen aan haar beginselplicht tot handhaven. Beperkte capaciteit en middelen verplichten ons echter om keuzes te maken over het pro-actief of reactief controleren van bepaalde thema's en de intensiteit van het toezicht.

Deskundigen uit het werkveld hebben samen tijdens een expertisebijeenkomst de landelijk aanbevolen risicomatrix ingevuld om te komen tot een realistische prioriteitenlijst. In deze matrix wordt het maatschappelijke effect van een maatregel in relatie gebracht met de overtredingskans en de mate waarin de inzet van toezicht en handhaven kan bijdragen aan het oplossen van de problematiek. Op basis hiervan is bepaald welke taakvelden het meeste prioriteit verdienen en welke taakvelden minder aandacht zullen krijgen de komende periode. Een nadere toelichting op toegepaste systematiek leest u in bijlage 2.

Prioriteiten van Handhaven openbare ruimte

De prioriteitenlijst geldt als basis voor inzet van Handhaven openbare ruimte. Het betreft geen gemeentebrede prioritering van alle beleidsvelden waar de gemeente aandacht aan besteedt. Het kan zijn dat de rol van Handhaven openbare ruimte op een bepaald thema klein is, terwijl het thema in zijn algemeenheid als zeer belangrijk ervaren wordt. De oorzaak hiervan is dat bepaalde problematiek beter aangepakt kan worden door de inzet van andere instrumenten dan toezicht en handhaving (denk bijvoorbeeld aan subsidieregelingen). Ook kan het zijn dat Handhaven openbare ruimte maar een beperkte bevoegdheid heeft. In dit laatste geval zal de politie meer inzet plegen.

De prioriteitenlijst van Handhaven openbare ruimte ziet er als volgt uit:

Topprioriteiten	Gemiddelde prioriteit	Lage prioriteit
Verkeerd aangeboden afval	Vuurwerk	Zwerwers
Zwerfvuil	Wildplassen	Winkeltijden
Milieuperrons	Jeugd en jongeren*	Visserijcontrole
Grote evenementen (inclusief alcohol 18-)	APV algemeen	Stankoverlast
Verkeersregulering	Zakkenrollerij*	Kleinschalige evenementen en optochten
Signalering drugsoverlast	Veilige buurten*	
Signalering problematiek richting Veiligheidshuis	Hondenbeleid	
Fietsparkeren	Woonboten & woonwagenlocaties	
Parkeren (betaald)	Geluid	
Parkeren (verkeersovertreding)	Alcohol 18-	
Toezicht vergunningen/onthefingen APV	Uitstallingen	
Terrassen	Reclame	
	DHW algemeen	
	Straatmuziek	
	Inzamelen afval zonder vergunning	

- * Deze thema's staan hoog op de gemeentelijke agenda. Ook Handhaven openbare ruimte neemt deel aan projecten rondom deze thema's. Toezicht en handhaven kan bijdragen aan het oplossen van problemen op deze gebieden, maar zijn niet de sleutel voor een duurzame aanpak. Dat is de reden waarom deze thema's op de prioriteitenlijst van Handhaven openbare ruimte niet in de topprioriteitscategorie vallen. Nadere toelichting over de inhoud van de handhavingstaak en de rol van Handhaven openbare ruimte kunt u lezen in bijlage 1.

4. Naleefstrategie

Handhaven wordt beschouwd als een keten van activiteiten die erop gericht is de naleving van regelgeving te bevorderen. Al deze activiteiten worden samengevat in een naleefstrategie. Voor het opstellen van de naleefstrategie hebben we gebruik gemaakt van een landelijke methodiek. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid adviseert gemeenten dit instrument in te zetten ten behoeve van een adequate handhaving.

De Maastrichtse naleefstrategie kent de stelregel zacht waar zacht kan, hard waar hard moet. De aanpak die wordt gekozen wordt aangepast aan de ernst van de situatie. Het stimuleren van eigen verantwoordelijkheid en het bevorderen van normconform gedrag zijn belangrijke uitgangspunten. Bij de uitvoering van haar toezicht- en handhavingstaak handelt de gemeente volgens de aanbevelingen van de Nationale Ombudsman (Helder Handhaven 2010), die samengevat luiden: De gemeente:

- geeft actief informatie over het handhavingsbeleid;
- motiveert haar besluiten duidelijk en begrijpelijk;
- reageert snel op een melding en bespreekt met de melder wat de gemeente gaat doen en wat de melder kan verwachten;
- ziet toe op naleving en handhaaft consequent en onpartijdig;
- houdt zich aan de afgesproken termijnen en doet recht aan de strekking van een rechtelijke uitspraak.

De naleefstrategie kent vier subcategorieën: een strategie voor spontane naleving, een toezichtstrategie, een sanctiestrategie en een gedoogstrategie. In combinatie moeten deze strategieën ervoor zorgen dat de regels die in Maastricht gelden zo goed mogelijk worden nageleefd.

Hieronder wordt de naleefstrategie per categorie nader toegelicht.

4.2. Spontane naleving

De strategie voor spontane naleving richt zich op het vergroten van de bewustwording bij burgers, ondernemers en bezoekers van de stad. Deze strategie behoort tot de preventieve kant van handhaven. Het idee is dat door betere voorlichting minder overtredingen worden begaan. Dit betekent ook minder overlast, minder meldingen en daardoor is er minder toezicht en repressieve handhaving nodig. Spontane naleving is enkel mogelijk als regels bekend, erkend en handhaafbaar zijn.

4.2.1. Handhaafbare regels

Regels zijn handhaafbaar als ze voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de regels zijn actueel, gebaseerd op geldende en erkende wet- en regelgeving;
- de regels zijn eenduidige en niet tegenstrijdig;
- de regels zijn controleerbaar;

Handhaven openbare ruimte ziet toe op landelijke wet- en regelgeving en gemeentelijke regelgeving. De gemeente Maastricht kan de handhaafbaarheid van landelijke regelgeving niet direct beïnvloeden. Bij Maastrichtse regelgeving is dit wel het geval. De toets op handhaafbaarheid dient een prominenter plaats in de beleidscyclus in te nemen, zowel bij het opstellen van nieuwe regels

als bij de evaluatie van bestaande regelgeving. Om dit te bewerkstelligen zal de komende jaren de samenwerking met de beleidsafdelingen geïntensiveerd worden.

4.2.2. Bekendheid van regels

Nieuwe regelgeving wordt in Maastricht bekend gemaakt via 'Bericht uit Maastricht'. Dit katern wordt gepubliceerd in het huis-aan-huis weekblad 'De Ster' en is te lezen op de gemeentelijke website. Belangrijke nieuwsberichten worden daarnaast bekendgemaakt via de lokale tv-zender TV Maastricht. De praktijk leert dat de huidige manier van communiceren over regelgeving onvoldoende is om spontane naleving te realiseren. In het communicatiehoofdstuk van dit beleidsplan wordt daarom specifiek ingegaan op hoe de gemeente een grotere bekendheid van nieuwe en bestaande regels de komende jaren wil gaan realiseren.

4.3. Toezichtstrategie

Het doel van de toezichtstrategie is naleving te bevorderen door middel van controle. De mate van toezicht is afhankelijk van de prioriteit die aan bepaalde regelgeving is toegekend. Toezicht kent een reactieve variant en een proactieve variant. Onderstaand schema geeft per prioriteitscategorie aan welke variant wordt gehanteerd:

Topprioriteit	Proactief en reactief	Het toezicht vindt plaats op vaste controlefrequentie. Verder wordt door de inzet van surveillance actief gezocht naar overtredingen. Meldingen en handavingsverzoeken wordt direct opgepakt.
Gemiddelde prioriteit	Reactief Op projectbasis en steekproefsgewijs proactief	Het toezicht vindt minder intensief plaats. Meldingen worden direct opgepakt. Op momenten en in buurten waar de betreffende problematiek stijgt, wordt op projectbasis proactief gecontroleerd. Elders worden steekproefsgewijs proactief controles uitgevoerd.
Lage prioriteit	Reactief	Er is sprake van passief toezicht. In beginsel vinden enkel controles plaats naar aanleiding van meldingen en handhavingverzoeken. Ook bij deze categorie voldoet de gemeente te allen tijde aan haar beginselplicht tot handhaven.

4.4. Sanctiestrategie

De sanctiestrategie heeft betrekking op de manier waarop de gemeente bij de constatering van misstanden de beschikbare handavingsinstrumenten inzet. Afhankelijk van de situatie en de ernst van de overtreding maken medewerkers van Handhaven openbare ruimte de inschatting of de overtreder gewaarschuwd wordt of dat er over wordt gegaan tot sanctioneren.

Een sanctie is punitief ofwel reparatoir. Een punitieve sanctie heeft straffen tot doel. Maastricht hanteert in deze categorie de bestuurlijke strafbeschikking, de naheffingsaanslag parkeerbelasting, de mulderbeschikking. Reparatoire sancties worden ingezet om een situatie te herstellen. Maastricht hanteert in deze categorie bestuursdwang en de last onder dwangsom. Daarnaast kent Maastricht ook een privaatrechtelijke aanpak. Een toelichting op de verschillende sanctievormen leest u in bijlage 3.

4.4.1. Twee stappenstrategie

Maastricht hanteert bij het toepassen van bestuursdwang en last onder dwangsom de twee stappenstrategie. Dit betekent dat gelijktijdig met de schriftelijke waarschuwing ook het voornemen tot bestuursrechtelijk optreden bij het niet beëindigen van de overtreding bekend wordt gemaakt. Blijkt na hercontrole dat de overtreding voortduurt, dan volgt een formele beschikking waarbij de bestuurlijke maatregelen worden opgelegd. Als bij een volgende controle blijkt dat de overtreding nog altijd voortduurt, worden de aangekondigde dwangmaatregelen uitgevoerd. In tegenstelling tot de drie stappenstrategie wordt er dus niet eerst een separate waarschuwingsbrief gestuurd. De gemeente Maastricht kiest bewust voor de twee stappenstrategie. Deze sluit namelijk aan bij de filosofie dat de primaire verantwoordelijkheid voor naleving bij burgers en ondernemers zelf ligt en bij het feit dat voorlichting een grotere rol krijgt in de naleefstrategie. De gemeente Maastricht gaat steeds meer vanuit vertrouwen werken. Wordt het vertrouwen beschaamd, dan wordt daadkrachtig opgetreden. De twee stappenstrategie is bovendien wenselijk vanuit het oogpunt van effectiviteit en efficiëntie. Er zijn immers minder controles nodig om een overtreding ongedaan te maken.

4.5. Gedoogstrategie

De gemeente Maastricht handelt conform het landelijk beleidskader gedogen. Dat betekent dat alleen in uitzonderingsgevallen na een zorgvuldige en kenbare belangenafweging wordt gedoogd. In die gevallen wordt een gedoogbeschikking opgesteld, voorzien van heldere voorwaarden. Aan de gedoogsituatie wordt een duidelijke termijnstelling verbonden.

4.6. Naleefstrategie per taakveld

Op basis van deze algemeen geldende naleefstrategie, zal gedurende de looptijd van dit meerjarenbeleid per taakveld een concrete naleefstrategie worden opgesteld. De strategieën zullen in overleg met alle betrokken disciplines worden opgesteld, waarbij er ook aandacht zal zijn voor andere instrumenten dan handhaven, denk aan aanmoediging door 'premies', aanmoediging van sociale controle of het realiseren zaken die naleving makkelijker maakt.

Met het opstellen van naleefstrategieën per taakveld wordt eenduidigheid, rechtszekerheid en transparantie beoogd. Bovendien maakt het aan specifieke doelgroepen (hondenbezitters, fietsers, horeca-ondernemers etc.) duidelijk wat de gemeente van hen verwacht en wat zij van de gemeente kunnen verwachten. Het draagt bij aan een betrouwbare overheid. Standaardiseren levert bovendien een bijdrage aan een efficiënte inzet van de beschikbare capaciteit. Gestart wordt met de opzet van de naleefstrategie Horeca.

5. Uitgangspunten van de uitvoering

5.2. Informatiegestuurd en risicogericht controleren

Het toezicht op de naleving van de geprioriteerde thema's vindt informatie gestuurd plaats. Aan de hand van meldingen van burgers, eigen constatering en monitoringsgegevens wordt de inzet van handhavers gepland. Door analyse van gegenereerde informatie wordt er gezocht naar zo'n effectief mogelijke manier van controle. Dit kan per prioriteit en taakveld verschillen. Op basis van meldingen en constatering wordt namelijk onderzoek gedaan naar specifieke kenmerken over bijvoorbeeld de doelgroep, het tijdstip waarop de meeste overtredingen plaatsvinden en waar mogelijk naar de achterliggende reden. Op basis hiervan wordt bepaald welke manier van toezicht het meest effectief is om de objectieve pakkans² te vergroten. Daarnaast is risicogericht controleren een uitgangspunt van handhaven openbare ruimte. Dit wil zeggen dat de controle wordt geïntensiveerd op notoire overtreders of wijken waar het probleem zich het vaakst voordoet.

Programmatisch handhaven

Bij het opstellen van dergelijke analyses zal waar mogelijk het instrument 'De Tafel van elf' worden ingezet. Dit instrument is ontwikkeld door het Ministerie van Justitie, als onderdeel van het programma programmatisch handhaven. Met behulp van de tafel van elf kunnen oorzaken en motieven van (niet-)naleving inzichtelijk worden, kan de mate van naleving worden vastgesteld en het instrument draagt bij aan het ontwikkelen van een effectievere aanpak.

5.3. Wijkgericht werken

Iedere Maastrichtse buurt kenmerkt zich door zijn eigen geschiedenis, charme, problematiek, soort bewoners en bedrijven et cetera. Om de buurt leefbaar te houden vraagt iedere buurt een andere aanpak. Team Handhaven openbare ruimte werkt daarom met de inzet van wijkgebonden medewerkers. Wijkgebonden medewerkers zijn boa en vervullen daarnaast een coördinerende functie in de wijk. De wijkgebonden medewerker kan beschouwd worden als de gemeentelijke counterpart van de wijkagent. Iedere Maastrichtse wijk heeft een eigen wijkgebonden medewerker. De wijkgebonden medewerker is zichtbaar en aanspreekbaar in de wijk. Hij is bekend met de specifieke eigenschappen en problemen van de wijk en kan regelgeving toelichten en vertalen naar de specifieke situatie. Daarnaast stimuleert de wijkgebonden medewerker de eigen verantwoordelijkheid van buurtbewoners en ondernemers door hen bijvoorbeeld aan te moedigen met elkaar in gesprek te gaan en aan te spreken op overlastgevend gedrag.

Een belangrijke functie van Handhaven openbare ruimte is haar signaalfunctie. Handhavers zijn als het ware de oren en de ogen van de gemeente. Ze zijn regelmatig in de wijk, spreken met burgers en ondernemers en ervaren in de stad knelpunten die gemeentelijke regelgeving in sommige gevallen creëert. Handhaven openbare ruimte kan deze problemen in het ene geval snel en adequaat oplossen, terwijl in een ander geval controle en sanctioneren niet de oplossing zijn. Er zijn bovendien situaties waar de bevoegdheid om op te treden niet bij de gemeente ligt, maar bijvoorbeeld bij de politie. Handhaven openbare ruimte signaleert in die gevallen het probleem en maakt het bekend bij

² Onder de objectieve pakkans wordt de werkelijke kans verstaan dat team handhaven openbare ruimte een bepaalde overtreding constateert.

de verantwoordelijke vakafdeling of politie. Handhaven openbare ruimte signaleert bovendien tendensen van veranderend gedrag die de basis kunnen zijn voor aanpassing van regelgeving.

De regelmatige aanwezigheid van de wijkgebonden medewerker in de wijk heeft bovendien een preventieve werking. Uit het onderzoek 'Waarom zou ik de wet naleven?'³ van het Centrum voor Criminaliteit en Veiligheidspreventie, blijkt dat de subjectieve pakkans, de inschatting van een overtreder over hoe groot de kans is dat hij betrapt wordt, voor een groot deel bepaalt of een overtreding wordt begaan. De geüniformeerde aanwezigheid van handhavers beïnvloedt deze keuze positief, met andere woorden de kans wordt groter geschat om beboet te worden en daarom wordt afgezien van de overtreding. Uit dit onderzoek blijkt tevens dat het frequent belonen van naleefgedrag positieve gevolgen heeft voor de structurele naleving van regels.

De gemeente Maastricht vindt het belangrijk dat handhavers en met name de wijkgebonden medewerkers door burgers beschouwd worden als functionarissen die bijdragen aan de leefbaarheid van de stad en niet zozeer als 'bonnenschrijvers'. Het is niet de bedoeling dat handhavers alleen maar een afschrikkende werking hebben. Ze zouden beschouwd moeten worden als partners. Dat is één van de redenen waarom in de komende periode meer geëxperimenteerd zal worden met het belonen van goed naleefgedrag. Een voorbeeld hiervan zou kunnen zijn dat als handhavers zien dat een hondenbezitter de poep van zijn hond opruimt een gratis rol opruimzakjes krijgt.

5.4. Integraal werken

Het merendeel van de medewerkers van handhaven openbare ruimte is generalistisch opgeleid en inzetbaar. Dit betekent dat de handhavers kennis hebben van een groot deel van de wet- en regelgeving waarvoor zij bevoegd zijn. Hierdoor kan tijdens één controleronde meerdere taakvelden gecombineerd worden. Onder integraal toezicht wordt ook verstaan het samen controleren met handhavers/ toezichthouder van andere disciplines, zoals Handhaven WABO en politieagenten. Met name voor ondernemers wordt hiermee de dienstverlening vergroot. Zij krijgen immers met minder controles te maken. De gemeente Maastricht streeft ernaar zoveel mogelijk gebruik te maken van integraal toezicht.

5.5. Samenwerken

5.5.1. Politie

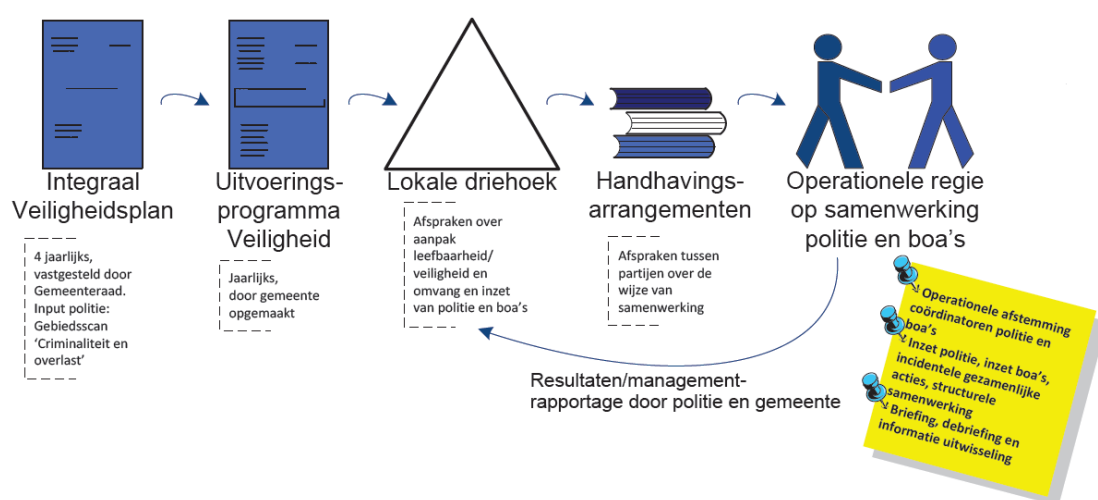
Het toezicht en de handhaving in de openbare ruimte is een gedeelde overheidstaak. Niet alleen de gemeente staat hiervoor aan de lat, maar ook de politie heeft hierin een belangrijke taak. De gemeente is verantwoordelijk voor de leefbaarheid. De gemeentelijke handhavers zijn de ogen en oren op straat. Ze hebben een signaleringfunctie en kunnen ingrijpen als het om leefbaarheidsproblematiek gaat. Het merendeel van de gemeentelijke handhavers is beëdigd tot boa in Domein 1. Meer informatie over de bevoegdheden van boa's openbare ruimte staat beschreven in bijlage 4.

De kern van het werk van de gemeentelijke boa's is het aanwezig zijn, het toezicht houden in de openbare ruimte en het handhavend optreden waar nodig in geval van kleine ergernissen,

³ http://www.hetccv.nl/binaries/content/assets/ccv/dossiers/gedragsbeïnvloeding/perspectief_nalevings-en_overtredingsmotieven.pdf

overtredingen en overlastsituaties die de leefbaarheid in wijken en buurten aantasten. De gemeente Maastricht sluit zich aan bij het voorgeschreven leefbaarheids criterium van de Minister van Veiligheid en Justitie als het gaat om de taakopvatting van boa's. Dit betekent dat wanneer de boa situaties tegenkomt waar geweld plaatsvindt of dreigt of waar sprake is van criminaliteit, hij een beroep zal doen op de politie. Openbare orde en veiligheidskwesties zijn de verantwoordelijkheid van de politie. Elkaar aanvullen en een nauwe samenwerking dragen bij aan een leefbaar en veilig Maastricht. De samenwerking is als volgt georganiseerd:

In de lokale driehoek stemt de burgemeester samen met de officier van Justitie en de politiechef af welke leefbaarheids- en veiligheidsthema's prioritair zijn en welke inzet van alle partijen nodig is om die thema's aan te pakken. Hiermee wordt praktische invulling gegeven aan het veiligheidsbeleid en het handhavingsbeleid.

Naast bestuurlijke samenwerking wordt er ook in de uitvoering de samenwerking gezocht met de politie. De wijkgebonden medewerker en de wijkagent werken nauw samen. Ze informeren elkaar over belangrijke thema's die in de wijk spelen en houden elkaar op de hoogte van hun werkzaamheden. Waar mogelijk worden integrale controles gehouden. Denk bijvoorbeeld aan de jaarlijkse vuurwerkcontroles.

Doelstelling voor de komende jaren is het intensiveren van de samenwerking. Het gaat hier met name om het vertalen van de doelstellingen van de lokale driehoek naar handhavingarrangementen. Het afstemmen van beoogde resultaten, verwachtingen over elkaar en de mogelijkheden en – onmogelijkheden van ieders organisatie maken hier onderdeel van uit. Komende jaren zal bovendien geïnvesteerd worden in het versterken van elkaars informatiepositie. Waar mogelijk worden informatiesystemen aan elkaar gekoppeld en voor onderwerpen die zich daarvoor lenen worden gezamenlijke briefings georganiseerd.

5.5.2. Regionale samenwerking

Handhaven openbare ruimte werkt ook steeds meer samen met andere gemeenten uit de regio. Al in 2011 is er een samenwerkingsconvenant afgesloten tussen de 18 gemeenten uit de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Deze samenwerking heeft tot doel het vergroten van elkaars kennis,

een effectiever toezicht en handhaving voor wat betreft gemeentegrens overstijgende thema's (zoals alcoholgebruik van minderjarigen) en een steeds efficiënter wordende bedrijfsvoering (onder andere gezamenlijke inkoop van uniformen en het gezamenlijk opleiden van medewerkers). Het samenwerkingsverband maakt bovendien inzet van gemeentelijke boa's in de gehele regio mogelijk. In het regionaal overleg integraal toezicht worden hierover concrete afspraken gemaakt. De gemeente Maastricht is voorstander van samenwerking en stelt zich gedurende de looptijd van dit beleidsplan tot doel regionale samenwerking waar mogelijk te intensiveren.

6. Team handhaven openbare ruimte

6.2. Organisatie & capaciteit

Handhaven openbare ruimte bestaat op dit moment naast het management, administratieve ondersteuning en een opleider uit de functiegroepen wijkgebonden medewerkers (18 fte), boa's openbare ruimte (20 fte) en handhavers (12 fte). Handhavers hebben in tegenstelling tot de wijkgebonden medewerkers en de boa's openbare ruimte geen opsporingsbevoegdheid.

Op basis van de gekozen prioritering en de afspraken uit de DVO's zal de beschikbare capaciteit jaarlijks worden verdeeld en verantwoord in de uitvoeringsplannen van team Handhaven openbare ruimte. Bij de planning van de capaciteit wordt rekening gehouden met onverwachte situaties en calamiteiten waarbij de inzet van Handhaven openbare ruimte noodzakelijk is en ook verwacht wordt. Denk hierbij onder andere aan verkeersongelukken, demonstraties, hoog water, brand en assistentie van politie wanneer nodig. Ook wordt er tijd gereserveerd voor verzoeken tot handhaven niet behorende tot de geprioriteerde taakvelden. Daarnaast zullen er uren beschikbaar gesteld worden voor wijkgebonden werk. Denk aan overleggen met buurtplatforms of het meewerken aan initiatieven georganiseerd vanuit de buurt die bijdragen aan veiligheids – en leefbaarheidsthema's. Bovendien wordt in de capaciteitsplanning rekening gehouden met opleidingsuren.

6.3. Kennis en vaardigheden

Kwalitatief en professioneel toezicht en handhaven vraagt om actuele kennis van wet- en regelgeving en bevoegdheden, om goed ontwikkelde communicatieve en sociale vaardigheden en om de mogelijkheid tot snel en effectief handelen in (noodsituaties). Om het gewenste kennis- en vaardighedenniveau van de medewerkers van team Handhaven openbare ruimte op peil te houden, heeft de gemeente Maastricht een eigen opleider in dienst. Jaarlijks wordt een opleidingsprogramma vastgesteld. De gemeente Maastricht besteedt veel aandacht aan het opleiden, coachen, maar ook het toetsen van de kennis en vaardigheden van haar medewerkers.

Opleidingen

Het is sinds oktober 2012 een landelijke verplichting voor iedere boa uit Domein 1 om na het behalen van de basisopleiding permanente her- en bijscholing te volgen. In een cyclus van maximaal vijf jaar moeten 4 examenonderdelen met een voldoende resultaat worden behaald om de akte van boa te kunnen verlengen. De Regeling Toetsing Geweldsbeheersing Buitengewoon Opsporingsambtenaar 2005 verplicht bovendien elke boa die geweldsbevoegdheid heeft om één keer per jaar zowel voor theorie geweldsbeheersing als aanhouding- en zelfverdedigingvaardigheden een toets af te leggen. Beide opleidingen worden intern verzorgd. Dit biedt de mogelijkheid in te spelen op de Maastrichtse praktijk. Tijdens deze interne cursussen, die eveneens gevolgd worden door boa's van andere Zuid-Limburgse gemeenten, wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan sociale vaardigheden, benaderingstechnieken en het juist kunnen inschatten en benaderen van verschillende veel voorkomende praktijksituaties. Verder worden er opleidingen verzorgd voor specifieke taakvelden, denk bijvoorbeeld aan de Drank- en Horecawet. Komende half jaar wordt de wenselijkheid van het opleiden van jeugdboa's onderzocht.

Daarnaast beschikt iedere medewerker van team Handhaven openbare ruimte over een beroepsverkeersregelaarsdiploma. Daarnaast volgen de medewerkers ieder jaar een bijscholingscursus EHBO. Aangezien Maastricht zich steeds verder ontwikkelt als internationale stad wordt de komende jaren geïnvesteerd in de verbetering van de meertaligheid van boa's.

7.2. Digitaal werken

In de huidige maatschappij is digitaal werken eerder norm dan uitzondering. De gemeente Maastricht investeert in het digitaliseren van haar werk. Enerzijds om efficiëntiewinst te behalen, anderzijds om de dienstverlening te vergroten. Gedurende de looptijd van dit beleidsplan zal geïnvesteerd worden in digitaal werken. Hieronder worden de meest ingrijpendste ontwikkelingen beschreven.

7.2.1. Administratie op locatie

Afgelopen jaren zijn er steeds meer mogelijkheden voor burgers om in contact te komen met de gemeente en meldingen door te geven. Denk bijvoorbeeld aan de komst van de BuitenBeter-app. Komende jaren zal ook worden geïnvesteerd in middelen die digitaal werken op locatie voor medewerkers van Handhaven openbare ruime mogelijk maken. Doelstelling is dat de handhavers op ieder moment op locatie een actueel inzicht kunnen hebben in meldingen en verleende vergunningen en dat ze hun werkzaamheden waar mogelijk direct digitaal kunnen verwerken. Dit zorgt voor snellere afhandeltermijnen, direct communicatie naar melder over de afhandeling en een efficiëntere inzet van de handhavingscapaciteit. Meer stratauren worden mogelijk, omdat het aantal administratieuren op kantoor aanzienlijk verminderen.

7.2.2. Digitaal parkeren

Het beleidsterrein parkeren is in ontwikkeling. De automobilist verwacht steeds meer parkeergemak, betaalgemak en zelfbeheer. 'Digitaal Parkeren' is in steeds meer gemeenten mogelijk. Hierbij kunnen vergunningen en parkeertickets digitaal worden aangevraagd. Langzamerhand verdwijnt een vergunning of kaartje achter de voorruit uit het straatbeeld. Of betaald is voor de parkeerplek is in die gevallen digitaal te controleren. Digitaal parkeren wordt in steeds meer gemeenten ingevoerd. Ook de gemeente Maastricht onderzoekt de wenselijkheid en mogelijkheid van digitaal parkeren. Invoering zal zeker consequenties hebben voor de manier van toezicht houden op het betaald en vergunninghouders parkeren in de stad. Uitgangspunt is de gastvrijheid van de stad vergroten en een efficiëntieslag maken op de gebieden van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Bij de keuze voor een beleidswijziging op dit terrein zal nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de gevolgen voor Handhaven openbare ruimte.

8. Communicatie

Communicatie zal gedurende de looptijd van dit meerjarenbeleid een prominente rol krijgen. In de loop van 2015 wordt in overleg met communicatiedeskundigen een communicatiestrategie opgesteld. Hierin zal nadrukkelijk aandacht zijn de bekendheid en het imago van team Handhaven openbare ruimte en voor het vergroten van kennis over geldende wet- en regelgeving bij burgers, ondernemers en bezoekers.

8.2. Bekendheid en imago van Team handhaven openbare ruimte

Op basis van de communicatiestrategie wordt een plan opgesteld om de bekendheid van team Handhaven openbare ruimte te vergroten. Centrale elementen hierbij zijn:

- Verwachtingenmanagement over bevoegdheden, inzet en werkwijze van Handhaven openbare ruimte;
- De nadruk leggen op het doel van Handhaven openbare ruimte: bijdragen aan beleidsdoelstellingen van geldende wet- en regelgeving zoals het waarborgen van de veiligheid, kwaliteit en leefbaarheid in Maastricht.
- Team Handhaven openbare ruimte profileren als partner, waarbij er extra aandacht zal zijn voor de rol en bekendheid van de wijkgebonden medewerker
- Het delen van successen in het werk van team Handhaven openbare ruimte

Om dit te bereiken zullen verschillende (online) communicatiemiddelen worden ingezet. Belangrijke mijlpalen en momenten, zoals de start of het einde van projecten, behaalde resultaten of wijzigingen in de zichtbaarheid (denk aan nieuwe uniformen of vervoersmiddelen) zullen communicatieve aandacht krijgen.

8.3. Vergroten kennis over geldende wet- en regelgeving

Team Handhaven openbare ruimte zal bijdragen aan het informeren en voorlichten van bewoners, bezoekers en ondernemers over wet- en regelgeving. Dat wil zeggen dat waar een handhaver een informatiebehoefte of communicatieprobleem constateert hij of zij dit actief bij de verantwoordelijke afdelingen aankaart. De 'kennis van de straat' van de handhavers zal vervolgens bijdragen aan de ontwikkeling van communicatie(trajecten) van andere organisatieonderdelen en teams. Uiteraard vervult de handhaver ook een grote rol in de voorlichting over regels door het gesprek met burgers en ondernemers op straat aan te gaan en door de inzet van social media. Medewerkers van team Handhaven openbare ruimte zullen hierbij gecoacht worden door een communicatieadviseur.

9. Samenvatting

In Nederland kennen we democratisch opgestelde wet- en regelgeving die het gebruik van de leefomgeving ordenen. Deze regels hebben als doelstelling het waarborgen van de kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid van de openbare ruimte. Om dit doel te behalen, is het van belang dat de wet- en regelgeving nageleefd te worden. De gemeente Maastricht streeft naar een optimaal naleefgedrag, waarbij de eigen verantwoordelijkheid van iedere burger, bezoeker of ondernemer een belangrijk uitgangspunt is. Het opstellen van heldere en eenduidige regels en de bekendmaking hiervan zijn randvoorwaarden die het voor iedereen mogelijk maken om zijn of haar verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om de naleving van regels. De gemeente Maastricht zet team Handhaven openbare ruimte in om naleving oftewel normconform gedrag te stimuleren, alsook om een bijdrage te leveren aan de realisatie van beleidsdoelstellingen en hiervan afgeleide effectdoelstellingen. De beleidsvelden waaraan Handhaven openbare ruimte voornamelijk een bijdrage levert zijn het veiligheidsbeleid, het mobiliteitsbeleid en het afvalbeleid. Daarnaast zijn ook onderdelen van het thema horeca geprioriteerd voor de komende jaren. De keuze voor prioritering is gebaseerd op een door deskundigen ingevulde risicomatrix waarbij het maatschappelijke effect van een maatregel in relatie wordt gebracht met de overtredingskans. Afhankelijk van de prioriteit wordt er in meer of mindere mate proactief of reactief toezicht gehouden.

De keten van (handhavings-)activiteiten die erop gericht is naleving van regelgeving te bevorderen worden samengevat in een naleefstrategie. De naleefstrategie kent vier subcategorieën: een strategie voor spontane naleving (onder andere voorlichting), een toezichtstrategie (preventief en repressief), een sanctiestrategie en een gedoogstrategie. De Maastrichtse naleefstrategie kent de stelregel zacht waar zacht kan, hard waar hard moet. De aanpak die wordt gekozen wordt aangepast aan de ernst van de situatie.

Belangrijke kenmerken van de Maastrichtse naleefstrategie zijn:

- Informatiegestuurd en risicogericht werken;
- Wijkgericht werken;
- Integraal werken;
- Samenwerken met politie en in de regio.

De komende jaren wordt geïnvesteerd in communicatie. Er zal nadrukkelijk aandacht zijn voor de bekendheid en het imago van team Handhaven openbare ruimte en voor het vergroten van kennis over geldende wet- en regelgeving bij burgers, ondernemers en bezoekers. Ook uitbreiding van het digitaal werken, uit het oogpunt van zowel klantvriendelijkheid als efficiëntie, zal extra aandacht krijgen de komende periode. Daarnaast blijft adequate opleiding van medewerkers de een belangrijk speerpunt.

Handhaven openbare ruimte werkt voortdurend aan de verbetering van efficiëntie en effectiviteit. Daarom wordt de komende jaren verder geïnvesteerd in het SMART formuleren van doelstellingen, het benoemen van prestatie-indicatoren, het lean-werken, het opstellen van naleefstrategieën per taakveld, en het registreren en monitoren van de juiste informatie. Op die manier kan meer inzicht verkregen worden in de mate van naleving en de effectiviteit van gekozen aanpakken. Aan de hand van de jaarlijkse resultaten van de Veiligheidsmonitor, de buurtpeilingen en de resultaten van gerichte onderzoeken per taakveld zal geanalyseerd worden hoe effectief de gekozen aanpak is geweest en of aanpassing van prioriteiten of een andere koerswijziging noodzakelijk zijn. Keuzes hierover worden gemaakt in de jaarlijkse uitvoeringsplannen.

Volgens de principes van de dubbele regeling zullen de doelstellingen van dit handhavingsbeleid gemonitord, geëvalueerd en bijgesteld worden. Medio 2019 wordt dit meerjarenbeleid geactualiseerd.

Bijlage 1: Overzicht taakvelden

Handhavingstaak	Wet- en regelgeving	Beleid	Beleidsdoelstellingen / beoogde beleidseffecten
Topprioriteit: Het toezicht vindt plaats op vaste controlefrequentie. Verder wordt door de inzet van surveillance actief gezocht naar overtredingen. Meldingen en handhavingsverzoeken wordt direct opgepakt.			
Verkeerd aangeboden afval Preventieve en repressieve controle op het juist aanbieden (in de juiste zak, op het juiste moment en de juiste locatie) van huishoudelijk afval.	- Afvalstoffenverordening 2013.	- Afvalbeleidsplan 2011-2015	Het schoonhouden van buurten en voorkomen van zwerfvuil. Het stimuleren van het scheiden van afval en het juist aanbieden van afval.
Zwerfvuil Het preventief controleren ter voorkoming van zwerfafval door mensen aan te sporen hun afval te deponeren in de daarvoor bestemde afvalbakken. Dit speelt voornamelijk tijdens topdagen en bij drukbezochte evenementen. Daarnaast wordt ook rond eet- en drinkgelegenheden gecontroleerd of er voldoende voorzieningen geboden worden ter voorkoming van zwerfaval.	- Afvalstoffenverordening 2013;	- Afvalbeleidsplan 2011-2015	Het zoveel mogelijk voorkomen/ beperken van zwerfaval in de stad, om op die manier overlast, aantasting van het de natuur en hoge opruimkosten te voorkomen. (leefbaarheid; duurzaamheid en economisch belang)
Milieuperrons Preventief en repressief toezicht op het juist aanbieden van afval bij de ondergrondse milieuperrons. Handhaven openbare vervult hier tevens een voorlichtende rol in de buurt.	- Wet Milieu Beheer; - Afvalstoffenverordening 2013	- Afvalbeleidsplan 2011-2015; - IBOR Maastricht	- Schoon houden van de milieuperrons en de omgeving van de milieuperrons (leefbaarheid); - Het stimuleren van het scheiden van afval en het juist aanbieden van afval (duurzaamheid); - Het voorkomen van zwerfaval.
Grote evenementen (inclusief Alcohol 18-) - Toezien op de naleving van de vergunningvoorwaarden; - Het vrij maken van het evenemententerrein (denk aan fietsen); - Toezien op de naleving van de DHW, met name als het gaat om drank verstrekking aan minderjarigen - Handhaven openbare ruimte zorgt ervoor dat de reguliere activiteiten in de openbare ruimte rondom het evenemententerrein zo min mogelijk gehinderd worden door het evenement (denk aan de verkeersdoorstroom).	- Algemene Plaatselijke verordening, afdeling 9; - Bouwverordening Maastricht 1999; - Brandveiligheidsverordening 2010; - Geluidshinderverordening 1995; - Wegenverkeerswet; - Drank-en horecawet; - Zondagswet.	- Evenementenbeleid 2015-2018	- Het faciliteren van imagoversterkende evenementen (economisch belang/ imago, die passen binnen uistraling van de stad op een manier dat overlast en veiligheidsrisico's beperkt blijven (leefbaarheid en veiligheid). - Het bewerkstelligen van alcoholmatiging en het voorkomen van gezondheidschade bij jongeren (gezondheid).
Verkeersregulering Het in goede banen leiden van verkeersdrukte. Handhaven openbare ruimte vervult een coördinerende rol. Taken die hieronder vallen zijn: Verkeer regelen, aansturen verkeerregelaars, het plaatsen vn wegafzettingen, het overrulen van verkeersregelininstallaties, maar ook het optreden als gastheer. Deze werkzaamheden vinden voornamelijk plaats tijdens topdagen (ca 60 dagen per jaar). Daarnaast ook in geval van verkeersongelukken/-infarcten.		- Aanpak topdrukte dagen 2008	- Doorstroming bevorderen, zodat de stad bereikbaar blijft voor bewoners (leefbaarheid), bezoekers & vervoerdiensten (economisch belang/imago), hulpdiensten (veiligheid) . - Beperken overlast van uitlaatgassen, geluid en stank (gezondheid)

Handhavingstaak	Wet- en regelgeving	Beleid	Beleidsdoelstellingen / beoogde beleidseffecten
Signalering drugsoverlast Handhaven openbare ruimte houdt preventieve controles. Handhaven openbare ruimte signaleert drugsoverlast/ drugsriminaliteit en treedt op dit gebied op verzoek van de politie op als ‘ogen en oren’. Handhaven openbare ruimte heeft geen bevoegdheid om drugsriminaliteit aan te pakken. Wel zijn er mogelijkheden om kleine ergernissen/ overlast veroorzaakt door bijvoorbeeld drugsrunners te beboeten. Denk bijvoorbeeld aan fout parkeren.	- Algemene Plaatselijke Verordening 2.4.25	- Aanpak Frontière	- Bijdragen aan de subjectieve en objectieve veiligheid. - Overlast waar mogelijk aanpakken (leefbaarheid). - Door middel van intensieve samenwerking tussen gemeente en politie drugsriminaliteit en overlast terugdringen (leefbaarheid en veiligheid).
Signalering problematiek richting veiligheidshuis Handhaven openbare ruimte vervult voornamelijk een signaalfunctie in de wijk voor het Veiligheidshuis. In overleg met de casemanagers van het veiligheidshuis kan bepaald worden op Handhaven openbare ruimte een bijdrage kan leveren bij het oplossen van casussen door handhavend op te treden bij overlastgevend gedrag.		- Aanpak Onaantastbaren.	- Verminderen van criminaliteit (veiligheid); - Het verminderen van overlast (leefbaarheid); - Bijdragen aan de subjectieve en objectieve veiligheid van bewoners en bezoekers.
Fietsparkeren Het toezien op het juist parkeren van fietsen in de openbare ruimte. De rol van handhaven is het optreden als gastheer, het waarschuwen bij foutief/hinderlijk gestalde fietsen, het verwijderen van wrakken en het stickeren en eventueel verwijderen weesfietsen uit openbare ruimte.	- Algemene Plaatselijke Verordening: 5.1.11; 5.1.12	- Fietsplan 2009; - Aanpak Fietshandhaving in brede zin (2010); - Evaluatie aanpak fietshandhaving inclusief vervolgstrategie plus concept-raadsvoorstel tot wijziging APV (2012)	- Stimuleren fietsgebruik (duurzaamheid); - Stallingscapaciteit op niveau houden (leefbaarheid); - Vrije doorgangen realiseren (veiligheid); - De stad schoonhouden van wrakken (leefbaarheid).
Parkeren (betaald) Toezicht (voornamelijk repressief) op het betaald parkeren- en combiparkerenregime.	- Wet gemeentelijke parkeerbelasting; - Verordening Parkeerregulering en Parkeerbelasting	- Beleidsnota parkeren 2007;	Parkeerdruk in wijken reguleren (leefbaarheid) Bereikbaar houden van stad voor bezoekers (economisch belang/imago); Op peil houden van betalingsbereidheid (economisch belang)
Parkeren (verkeersovertreding) Preventieve en repressieve controle op lichte verkeersovertredingen, zoals parkeren op vergunninghoudersplek, gehandicaptenparkeerplaats en op trottoir of fietspad.	- Reglement Verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV); - Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften 1989 (Wet Mulder)		Gevaarlijke verkeerssituaties voorkomen cq beëindigen (veiligheid); Toegankelijk houden groenstroken fietspaden, stoepen, invalidenparkeerplaatsen, uitritten etc. (leefbaarheid)
Toezicht vergunningen/ ontheffingen APV Toezien op de naleving van de vergunningsverplichting en vergunningsvoorwaarden voor het gebruik van de openbare ruimte (denk aan het plaatsen van steigers en containers, collecteren, venten, het innemen van een standplaats etc.).	- Algemene Plaatselijke Verordening hoofdstuk 5-afdeling 2; 2.1.5.1.		- Het veilig en doelmatig gebruik van de openbare ruimte waarborgen. - Overlast zoveel mogelijk voorkomen (leefbaarheid) - Verrommeling van de openbare ruimte tegengaan.

Handhavingstaak	Wet- en regelgeving	Beleid	Beleidsdoelstellingen / beoogde beleidseffecten
Terrassen Het toezien op naleving van het terrassenbeleid. Handhaven openbare ruimte vervult een voorlichtende en informerende rol. Afhankelijke van de overtreding wordt gewaarschuwd, gesanctioneerd of er wordt voor gezorgd dat de overtreding ongedaan wordt gemaakt.	- Algemene Plaatselijke Verordening: 2.1.5.1	- Terrassennota 2015	- Waarborgen uitstraling van de openbare ruimte (kwaliteit/ citybranding); - Waarborgen vrije doorgangen, veilige en duurzame verwarmingen etc. (veiligheid en duurzaamheid; - Voorkomen onevenredige overlast afkomstig van terrassen (leefbaarheid)
Gemiddelde prioriteit: <i>Het toezicht vindt minder intensief plaats. Meldingen worden direct opgepakt. Op momenten en in buurten waar de betreffende problematiek stijgt, wordt op projectbasis proactief gecontroleerd. Elders worden steekproefsgewijs proactief controles uitgevoerd.</i>			
Vuurwerk Rond de jaarwisseling toezien op volgens de regels verkopen van vuurwerk en toezien op het afsteken van vuurwerk binnen de daarvoor geldende tijden. Handhaven openbare voert deze controles uit in samenwerking met de politie. Handhaven openbare ruimte heeft geen bevoegdheid voor het optreden tegen illegaal vuurwerk.	- Algemene plaatselijke verordening 2.61; 2.6.2; 2.6.3	- Vuurwerkbesluit	- Beperken vuurwerkoverlast (leefbaarheid); - Voorkomen illegale vuurwerk verkoop (veiligheid); - Voorkomen vandalisme en schade (leefbaarheid en veiligheid).
Wildplassen Handhavend optreden tegen wildplassers, met name in en rondom het centrum tijdens en na afloop van druk bezochte evenementen en uitgaansavonden.	- Algemene Plaatselijke Verordening 4.2.2		- Overlast voor omwonenden en bezoekers beperken (leefbaarheid); - Schade en panden met natuursteen voorkomen/ beperken; - Waarborgen van de hygiëne in de openbare ruimte.
Jeugd- en jongeren Jongeren aanspreken op overlastgevend gedrag. Bij baldadigheid of vandalisme wordt handhavend opgetreden. Optreden als intermediair tussen jongeren en studenten en andere buurtbewoners.	- Algemene plaatselijke verordening 2.4.7; 2.4.8	- Maastricht likes Jeugd, 2013; - Actieprogramma Student en stad 2013	- Het beperken van overlast door jongeren en studenten; - Bijdragen aan de integratie van studenten in de stad; - Bijdragen aan het imago van studenten in de stad.
APV algemeen Het toezien op de naleving van de regels uit APV die betrekking hebben op het gebruik van de openbare ruimte: maatregelen tegen overlast en baldadigheid (zoals plakken en kladden); regels over de huishouding van de gemeente (o.a. vuur stoken, verstrooiing as, defecte voertuigen, parkeren grote voertuigen etc.), regels over bescherming van het milieu en het natuurschoon en zorg voor het uiterlijk aanzien van de gemeente en bepalingen ter bestrijding van heling van goederen.	- Algemene Plaatselijke Verordening Hoofdstuk 2, afdeling 4 en 5, hoofdstuk 4 en hoofdstuk 5.		Het gebruik van de openbare ruimte dusdanig organiseren dat de leefbaarheid en veiligheid gewaarborgd blijft.
Zakkenrollerij Preventief toezicht tijdens topdagen en drukbezochte evenementen en markten. Handhaven openbare ruimte heeft geen bevoegdheid om handhavend op te treden. Deze ligt bij de politie.			- Zakkenrollerij waar mogelijk voorkomen (leefbaarheid, veiligheid, economisch belang en imago); - Bewustzijn bij publiek vergroten; - Ondersteunen politie.

Handhavingstaak	Wet- en regelgeving	Beleid	Beleidsdoelstellingen / beoogde beleidseffecten
Veilige buurten aanpak Deelnemen aan deze gezamenlijke aanpak. Handhaven openbare ruimte investeert in de relatie met de buurtbewoners door gesprekken aan te gaan, overleggen bij te wonen en deel te nemen aan activiteiten. Daarnaast worden gezamenlijk met alle professionele partijen en de bewoners de prioriteiten in de buurt bepaald. Burgerparticipatie staat centraal bij deze aanpak. Wanneer handhavend optreden een oplossing kan bieden, pakt handhaven openbare ruimte deze rol op. Hierbij wordt gewerkt vanuit de interventiedriehoek: eerst voorlichten en waarschuwen voordat overgegaan wordt tot sanctioneren. In geval van excessen wordt direct sanctionerend opgetreden.		- Wijkaanpak 2013-2015; - Veilige buurten 2008	Door middel van samenwerking tussen gemeente, politie, woningcorporaties, Traject en bewoners een veilige woon- en leefomgeving creëren in de wijken Mariaberg, Limmel, Nazareth, Wyckerpoort en Wittevrouwenveld.
Hondenbeleid Mensen stimuleren zich aan de regels over het loslopen van honden, gevaarlijke honden en het opruimen van hondenpoep te houden. Handhaven openbare ruimte heeft hierin een rol als voorlichter. Daarnaast worden er preventieve en repressieve controles uitgevoerd.	- Algemene Plaatselijke Verordening 2.4.17; 2.4.18; 2.4.19; 2.4.20		Het beperken van overlast door honden (leefbaarheid en veiligheid).
Woonboten & woonwagenlocaties Extra toezicht op de leefbaarheid rondom woonboten en op en rondom woonwagenlocaties.	- Algemene plaatselijke verordening; - Woonschepenverordening; - WABO		Leefbaarheid waarborgen rondom woonboten en op en rondom woonwagenlocaties.
Geluid Controleren of het geluidsniveau van muziekinstallaties bij horecagelegenheden en tijdens evenementen voldoet aan de vergunningsvoorschriften. Bij overtreding zorgt, handhaven openbare ruimte ervoor dat het geluidsniveau aangepast wordt naar het maximaal toegestane geluidsniveau. In geval van excessen wordt de geluidsproductie direct stilgelegd; Afhankelijk van de situatie wordt een waarschuwing gegeven of wordt direct overgegaan tot sanctioneren.	- Wet geluidshinder; - Activiteitenbesluit Milieubeheer, 2008; - WABO; - Geluidshinderverordening Maastricht 1995	- Hogere grenswaardenbeleid gemeente Maastricht	Voorkomen van gevaar, schade of hinder als gevolg van geluid (leefbaarheid)
Alcohol 18- Toezien op het juist verstrekken van alcohol door het controleren of voldaan wordt aan de voorwaarden uit de Drank- en Horecawet: o.a. geen alcohol verkopen aan 18-minners en duidelijk zichtbare leeftijdsgrensaanduiding door supermarkten, slijters, horecaondernemers en tijdens evenementen. Naast controle op verkoop wordt ook gecontroleerd of 18-minners alcohol drinken tijdens evenementen.	- Drank- & Horecawet; - Drank- en Horecaverordening Paracommercie gemeente Maastricht 2014	- Preventie- en Handhavingsplan - Jeugd, Alcohol & Omgeving - Maastricht Heuvelland	Het bewerkstelligen van alcoholmatiging en het voorkomen van gezondheidschade bij jongeren (gezondheid).
Uitstallingen Toezien op het volgens de regels plaatsen van uitstallingen. Het toezicht is voornamelijk gericht op de drukkere winkelgebieden.	- Algemene Plaatselijke Verordening 2.1.5.1.	- Uitstallingenbeleid	- Het reclame maken voor een onderneming mogelijk maken, waarbij het veilig en doelmatig gebruik van de openbare ruimte gewaarborgd blijft en de uitstraling van de stad gerespecteerd wordt. - Overlast zoveel mogelijk voorkomen (leefbaarheid); - Verrommeling van de openbare ruimte tegengaan.

Handhavingstaak	Wet- en regelgeving	Beleid	Beleidsdoelstellingen / beoogde beleidseffecten
Reclame Toezien op de naleving van regels voor het tijdelijk maken van reclame in de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen driehoeksborden, het ophangen van spandoeken en vlaggen en het uitdelen van folders en flyers. Handhaven openbare ruimte heeft hierbij een voorlichtende rol. Er wordt preventief en repressief toezicht gehouden.	- Algemene Plaatselijke Verordening 2.1.3.1; 2.1.5.1.	- Reclamebeleid; - Welstands- en monumentenbeleid	- Het reclame maken voor een onderneming mogelijk maken, waarbij het veilig en doelmatig gebruik van de openbare ruimte gewaarborgd blijft en de uitstraling van de stad gerespecteerd wordt. - Overlast zoveel mogelijk voorkomen (leefbaarheid); - Verrommeling van de openbare ruimte tegengaan.
DHW algemeen Toezien op het volgens de regels exploiteren van een horeca-inrichting door te controleren of voldaan wordt aan de vergunningvoorwaarden. Afhankelijk van de ernst van de overtreding wordt overgegaan tot waarschuwen of sanctioneren. Deze controles kunnen er ook toe leiden dat handhaven openbare ruimte melding maakt bij Handhaven WABO of het Flexteam voor een andere/nadere controle.	- Drank- & Horecawet; - Wet op de kansspelen; - Drank- en Horecaverordening Paracommerce gemeente Maastricht 2014 - Algemeen plaatselijke verordening, Hoofdstuk 2 afdeling 3; - Brandveiligheidsverordening 2010	- Horecanota 2008; - Uitvoeringsprogramma Publieke gezondheid	- Het regelen van een verantwoorde distributie van alcohol (gezondheid); - Het waarborgen van het veilig gebruik van een inrichting (veiligheid); - Het voorkomen van overlast voor omwonenden (leefbaarheid).
Straatmuziek Toezien op het volgens de regels optreden van straatartiesten in de openbare ruimte	- Algemene plaatselijke Verordening 2.1.4.3; - Geluidshinderverordening 1995.	- Beleidsregels straatmuziek	Mogelijkheid bieden om in de openbare ruimte kleine optredens van straatartiesten te verzorgen, waarbij het beperken van overlast voor de omgeving uitgangspunt is (leefbaarheid).
Inzamelen afval zonder vergunning Toezien op het volgens de regels inzamelen van afval, zoals textiel, oud ijzer en frituurvet.	- Algemene plaatselijke verordening 5.2.1; - Afvalstoffenverordening 2013.	- Afvalbeleidsplan 2011-2015	Het in goede banen leiden van de afvalinzameling. Dit als dienst voor burgers, maar ook om afval scheiding en het recyclen van afval te stimuleren.
Lage prioriteit: Er is sprake van passief toezicht. In beginsel vinden enkel controles plaats bij meldingen en handhavingsverzoeken.			
Zwervers Handhavers spreken zwervers aan wanneer zij bedelen of anderszins overlast veroorzaken. Zwervers worden verwezen naar slaapplekken. Handhaven openbare ruimte werkt hierbij samen met onder andere het Leger des Heils.	- Algemene Plaatselijke Verordening 2.4.25; 2.4.28		- Het voorkomen van bedelarij (leefbaarheid) - Bijdragen aan het veiligheidsgevoel van burgers en bezoekers van de stad. - Drugsoverlast beperken.
Winkeltijden Toezien op naleving van de openingstijden voor winkels	- Winkeltijdenwet 1996; - Zondagswet; - Verordening Winkeltijden Maastricht 2013.		Het bevorderen van eerlijke concurrentieverhoudingen door het creëren van gelijke uitgangsposities.
Visserijcontrole Toezien op de regelgeving over visserij	- Visserijwet 1963		De Visserijwet heeft tot doel om doelmatige bevissing te bevorderen, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de belangen van de natuurbescherming.
Stankoverlast Het uitvoeren van de eerste controle bij meldingen van stank die niet direct herleidbaar is naar bedrijven. Deze categorie wordt namelijk opgepakt door Handhaven WABO.	- Wet Milieubeheer - Algemene Plaatselijke verordening 2.1.6.12; 5.1.9; 5.5.1.		Het beperken van stankoverlast.

Handhavingstaak	Wet- en regelgeving	Beleid	Beleidsdoelstellingen / beoogde beleidseffecten
<i>Kleinschalige evenementen & optochten etc.</i> Toezien op de naleving van de regels voor kleine evenementen en optochten. Zo wordt gecontroleerd of voldaan wordt aan de meldingsvoorschriften cq vergunningsvoorschriften tijdens respectievelijk kleine evenementen en kleinschalige optochten.	- Algemene Plaatselijke Verordening, 2.1.2.1 & Hoofdstuk 5 afdeling 9; - Zondagswet - Drank- en Horecawet	- Evenementenbeleid 2015-2018 - Nadere regels voor kleinschalige evenementen, 2012	Mogelijk maken dat buurten, verenigingen en scholen kleinschalige evenementen/ optochten kunnen organiseren zonder veel bureaucratische regels, waarbij veiligheid en leefbaarheid toch gewaarborgd zijn.
<i>Onderstaande taken krijgen voorrang op het moment dat ze voorkomen:</i>			
<i>Assisteren bij calamiteiten</i> Handhaven openbare ruimte vervult in dergelijke gevallen een gastheersfunctie. Daarnaast kan de doorstroming van verkeer worden bevorderd of gezorgd worden voor de afzetting van een gebied.			- Omgeving rondom een calamiteit (verkeers-)veilig maken/houden; - Overlast zoveel mogelijk beperken; - Mede mogelijk maken dat hulpverleners hun werk kunnen doen.
<i>Begeleiden betogingen, demonstraties en stille tochten</i> Handhaven openbare ruimte begeleidt betogingen, demonstraties en stille tochten in samenwerking met de politie.	- Algemene Plaatselijke Verordening Hoofdstuk 2, paragraaf 2		- (Verkeers)veiligheid van deelnemers en de omgeving waarborgen; - Overlast beperken (leefbaarheid).

De Algemene Plaatselijke Verordening Maastricht is te raadplegen via [overheid.nl](http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Maastricht/40110/40110_9.html) via de volgende link:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Maastricht/40110/40110_9.html

Legenda:

Landelijk wet- en regelgeving is in groen weergegeven.

Lokale regelgeving is in zwart weergegeven.

Bijlage 2: Systematiek risicomatrix

Risicomatrix

De prioriteiten voor het team Handhaven openbare ruimte zijn bepaald met behulp van een risicomatrix. De matrix, ontwikkeld door het Expertisecentrum Rechtspleging en Rechtshandhaving van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, wordt landelijk gehanteerd bij het prioriteren van handhavingstaken. Welke onderwerp het grootste risico met zich mee brengt wordt berekend aan de hand van de volgende formule:

Risico= negatief effect x de kans dat het effect zich voordoet

We onderscheiden 6 soorten negatieve effecten die de gemeente en landelijke overheid proberen te voorkomen door het instellen van regelgeving:

1. Fysieke veiligheid: Letsel, al dan niet dodelijk;
2. Leefbaarheid: Teruggang van de kwaliteit van de leefomgeving, denk onder andere aan het gevoel van veiligheid;
3. Financieel-economische schade: Financiële gevolgen die herstel/ terugdraaien van de situatie met zich meebrengen.
4. Verlies van of schade aan natuur- en cultuurschoon;
5. Schade aan de (volks)gezondheid;
6. Schade aan het bestuurlijke en stedelijk imago

Het Maastrichtse stadsbestuur hecht veel waarde aan de veiligheid en de leefbaarheid van buurten, onder andere blijkt de prioritering van het veiligheidsbeleid. Daarom wegen punt 1 en 2 (fysieke en subjectieve veiligheid) zwaarder dan de andere punten. Zij worden vermenigvuldigd met de factor 2.

De 'kans' geeft de verwachting weer van het aantal keren dat de betreffende regels over treden worden. Deze kans wordt gebaseerd op de ervaring van de handhavers en meldingen van burgers.

Bij het invullen van de tabel is een vijfpuntsschaal gehanteerd:

1= heel klein 2 = klein 3 = gemiddeld 4 = groot 5 = heel groot

Prioriteren

De resultaten van de risicomatrix zijn vervolgens vertaald naar prioriteiten. De omvang van het risico uitgedrukt in een cijfer zegt nog niet alles over de prioritering van het beleidsthema. Het is mogelijk dat er beleidsthema's zijn waar de beschermde belangen oftewel mogelijk negatieve effecten bij regelovertreding groot zijn (4 of 5 scores), terwijl de kans op overtreding klein is (2 of minder). Deze thema's scoren hooguit met een gemiddeld risico. Maar voor de handhaving kunnen deze hoge prioriteit hebben, juist omdat de belangen die op spel staan groot zijn. Om te komen tot een realistische prioritering zijn de resultaten van de risicomatrix daarom onderverdeeld in drie clusters:

Topprioriteit : groot belang/grote overtredingskans

Gemiddelde prioriteit: groot belang/kleine overtredingskans & klein belang/grote overtredingskans

Lage prioriteit: klein belang/kleine overtredingskans

Resultaat risicomatrix

<u>Handhavingstaak</u>	<u>risico</u>
Mobiliteit	
Verkeersregulering	22
Parkeren (betaald)	16
Parkeren (verkeersovertreding)	15
Fietsparkeren	16
Horeca	
Terrassen (APV)	14
Geluid	11
Alcohol 18-	11
DHW algemeen	10
Evenementen	
Kleinschalige evenementen & optochten etc. (APV)	6
Grote evenementen	23
Straatmuziek	9
Milieu	
Zwerfvuil	23
Milieuperrons	23
Hondenbeleid	14
Stankoverlast	4
Verkeerd aangeboden afval	25
Inzamelen afval zonder vergunning	9
Diversen APV	
APV algemeen	9
Toezicht vergunningen/ ontheffingen APV	15
Uitstallingen	10
Reclame	10
Wildplassen	11
Zwervers	8
Drugsoverlast	18
Diversen	
Winkeltijden	4
Veilige buurten aanpak	6
Jeugd- en jongeren	10
Vuurwerk	11
Zakkenrollerij	9
Visserijcontrole	4
Woonboten & woonwagenlocaties	12
Problematiek veiligheidshuis	17

Bijlage 3: Toelichting sanctiestrategie

Reparatoire sancties

Bestuursdwang

De gemeente kan bestuursdwang toepassen om een overtreding te beëindigen. In het bestuursdwangbesluit wordt omschreven wat de overtreder moet doen om de overtreding te beëindigen en wat de gevolgen zijn als hieraan geen gehoor wordt gegeven. Als de overtreder de overtreding niet op tijd ongedaan maakt, doet de gemeente dit zelf, op kosten van de overtreder.

Last onder dwangsom

Behalve bestuursdwang kan de gemeente ook een last onder dwangsom opleggen om een overtreding te beëindigen. In een dergelijk geval moet de overtreder een bepaald bedrag betalen voor bijvoorbeeld iedere dag of week dat de overtreding voortduurt na afloop van de termijn die de overtreder gegeven wordt om de overtreding ongedaan te maken. Een dwangsom kan ook worden opgelegd om herhaling van overtredingen te voorkomen. De overtreder moet dan een dwangsom betalen bij iedere nieuwe overtreding.

Punitieve sancties

Bestuurlijke strafbeschikking

De bestuurlijke strafbeschikking geeft de mogelijkheid om overlast in de openbare ruimte aan te pakken. Een van de verschillen is dat er een strafbaar feit wordt begaan waartegen in verzet kan worden gekomen bij het Openbaar Ministerie. Bij de bestuurlijke boete kan men bezwaar/beroep aantekenen bij de gemeente zelf.

Gemeenten kunnen gebruik maken van een Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu en een Bestuurlijke Strafbeschikking Overlast. Met de Bestuurlijke Strafbeschikking Overlast kunnen boa's van de gemeente – zonder tussenkomst van de rechter – straffen opleggen voor een groot aantal overtredingen van de APV en de Afvalstoffenverordening (Asv).

Bestuurlijke boete

De bestuurlijke boete kan, net als de bestuurlijke strafbeschikking, ingezet worden bij de aanpak van overlast in de openbare ruimte. Gemeenten kunnen een bestuurlijke boete opleggen voor overtreding van een aantal bepalingen die zijn opgenomen in de APV, met uitzondering van de feiten die zijn neergelegd in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De gemeente Maastricht kiest niet voor deze aanpak gekozen, vanwege de hoge kosten en organisatiewijziging die de invoering van de bestuurlijke boete met zich meebrengt. Bij dergelijke overlastovertredingen past Maastricht, net als de overgrote meerderheid van alle gemeenten, de bestuurlijke strafbeschikking toe.

Naheffingsaanslag parkeerbelasting

Overmatig veel geparkeerde auto's, foutparkeerders, zoekverkeer in de wijk: ze leiden allemaal tot overlast en zetten de leefbaarheid van de wijken onder druk. Mede hierom geldt er een strak parkeerregime in Maastricht. In veel wijken geldt betaald parkeren, vergunninghouders parkeren of combi-parkeren. Combi-parkeren is een combinatie van betaald parkeren en vergunninghouders parkeren. Wordt er niet of te weinig betaald voor een parkeerplek waar betaald parkeren of combi-parkeren geldt, dan wordt een naheffingsaanslag parkeerbelasting opgelegd.

Mulderbeschikking

Boa's zijn bevoegd voor het bekeuren van een aantal lichte verkeersovertredingen. Denk bijvoorbeeld aan het parkeren op een voetpad of op gehandicaptenparkeerplaats of vergunninghoudersparkeerplaats zonder geldig parkeerbewijs. Wanneer in dergelijke gevallen wordt overgegaan tot een sanctie, wordt een mulderbeschikking opgelegd.

Toepassen privaatrecht

Bij de aanpak van dumpingen en verkeerd aangeboden afval kiest de gemeente Maastricht voor het toepassen van het privaatrecht. De gemeente stelt bij dergelijke overtredingen een privaatrechtelijk vordering in. Uitgangspunt is dat de aanbieder van het afval een onrechtmatige daad jegens de gemeente heeft gepleegd en daarmee aansprakelijk is voor de gevolgen van de geleden schade. In dit geval de kosten voor het opruimen van het afval. Uit ervaring is gebleken dat deze aanpak effectiever werkt dan een aanpak gebaseerd op het bestuursrecht of het strafrecht. Het in rekening brengen van de opruimkosten past bovendien bij de gemeentelijke filosofie 'de vervuiler betaalt'.

Bijlage 4: Bevoegdheid boa

De gemeentelijke boa uit Domein 1 is bevoegd tot het opsporen van een specifiek aantal strafbare feiten, zoals opgenomen in de domeinlijst van de Circulaire Buitengewoon Opsporingsambtenaar van de Minister van Veiligheid en Justitie. Politieagenten daarentegen hebben een algemene opsporingsbevoegdheid en zijn bevoegd tot opsporing van alle strafbare feiten. De boa beschikt ook niet over dezelfde geweldsmiddelen als de politie. In Maastricht mag hij voor uitoefening van zijn taak enkel gebruik maken van handboeien en een wapenstok.

Domein I Openbare ruimte uit de Circulaire Buitengewoon Opsporingsambtenaar.

Regeling van 2011. Laatste wijziging 1-1-2015

De boa Openbare ruimte is bevoegd om te handhaven op de volgende artikelen en wetten voor zover noodzakelijk voor een goede uitoefening van de functie en de daaraan gekoppelde taakomschrijving, tenzij de wet zich daartegen verzet.

1. Verordeningen en/of Keuren voor zover betrokkene daarvoor door het bevoegde bestuursorgaan is aangewezen;
2. [Wegenverkeerswet 1994](#) m.b.t. stilstaand verkeer m.u.v. [art. 4](#), [5](#), [6](#), [10](#), [60](#), [82 RVV 1990](#) en [art 62 RVV](#) voor zover het de C-borden in relatie tot de openbare orde;
3. [Artikelen 177, 179, 180, 181, 182, 184, 184a, 185, 266/267, 284, 285, 300](#) juncto [artikel 304 onder ten tweede, 435, onder ten vierde](#), en [447e van het Wetboek van Strafrecht](#).
4. [Wet openbare manifestaties](#);
5. [Zondagswet](#);
6. [Artikel 2.2 lid q en h Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) juncto [artikel 1a Wet op de economische delicten](#).
7. [Artikelen 10.2, 10.23, 10.30 Wet milieubeheer](#) juncto [artikel 1a van de Wet op de economische delicten](#) voor zover het gaat om feiten die de leefbaarheid aantasten;
8. [Artikel 10.1 lid 1 Wet milieubeheer](#) juncto [artikel 1a van de Wet op de economische delicten](#) voor zover het gaat om feiten die de leefbaarheid aantasten;
9. [Artikel 6.2 lid 1 Waterwet](#), juncto [artikel 1a van de Wet op de economische delicten](#); uitsluitend voorzover het betreft overtredingen die een nadelige invloed hebben of kunnen hebben op de leefbaarheid in de publieke ruimte.
10. [Artikel 13 Wet bodembescherming](#) juncto [artikel 1a van de Wet op de economische delicten](#) voor zover het gaat om feiten die de leefbaarheid aantasten;
11. [Artikelen 2.3.6 Vuurwerkbesluit](#) juncto [artikel 1a van de Wet op de economische delicten](#);
12. [Woningwet](#) juncto [artikel 1a van de Wet op de economische delicten](#) met uitzondering van de volgende situaties:
 - a. Het feit is begaan in samenhang met andere economische delicten,
 - b. Het feit heeft betrekking op een inrichting in de zin van de [Wet milieubeheer](#), of
 - c. Het feit heeft betrekking op overtreding van een voorschrift als bedoeld in [artikel 10 van het Asbestverwijderingsbesluit](#);
13. [Wet Ruimtelijke Ordening](#) juncto [artikel 1a van de Wet op de economische delicten](#) met uitzondering van de volgende situaties:
 - a. Het feit is begaan in samenhang met andere economische feiten, of
 - b. Het feit heeft betrekking op een inrichting in de zin van de [Wet milieubeheer](#);

14. [Visserijwet 1963](#) juncto [artikel 1a van de Wet op de economische delicten](#) (bij inwerkingtreding wetswijziging);
15. [Artikel 45 Luchtverkeersreglement](#);
16. [Wet pleziervaartuigen](#);
17. [Binnenvaartwet](#);
18. [Artikel 2 van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen](#);
19. [Monumentenwet 1988](#);
20. [Brandweerwet 1985](#);
21. [Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden](#);
22. [Artikelen 175, 177a, 188, 199, 225, 231 lid 2, 239, 350, 351, 351 bis, 352, 416, 417 bis, 424 t/m 429, 430a, 437, 437 bis en 437 ter, 443, 453, 458 t/m 461 en 447b, 447c, 447d, 461 van het Wetboek van Strafrecht](#);
23. [Titel VA van de Wet op de Kansspelen](#);
24. [Tabakswet](#) juncto [artikel 1 van de Wet op de economische delicten](#);
25. [Drank en Horecawet](#) juncto [artikel 1 van de Wet op de economische delicten](#) en [artikel 438 Wetboek van Strafrecht](#) (per 1-1-2013 bij inwerkingtreding wetswijziging);
26. [Huisvestingswet](#);
27. [Winkeltijdenwet](#);
28. [Artikel 3, tweede lid, van het Reglement houdende voorschriften voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de binnenwateren](#) juncto [artikel 1a van de Wet op de Economische delicten](#);
29. [Artikel 72, 73, 74, 82a en 82b Wet Personenvervoer 2000](#);
30. [Besluit Personenvervoer 2000](#);
31. [Wrakkenwet](#) voor zover het gaat om feiten die de leefbaarheid aantasten;
32. [Artikel 1a, onder 1°, Wet op de economische delicten](#), jo. [art. 2.13 Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer](#);
33. [Artikel 10.37](#) jo. [artikel 10.38 Wet milieubeheer](#);
34. [Hoofdstuk 7 Binnenvaartpolitiereglement](#);
35. Andere strafbare feiten, indien hij daarmee in een concreet opsporingsonderzoek of voor een concreet project door een officier van justitie wordt belast voor de duur van dat onderzoek of project.

Politiebevoegdheden en Geweldsmiddelen

De boa Openbare ruimte in bezoldigde dienst kan optioneel beschikken over [artikel 8 lid 1 en lid 3 van de Politiewet](#), handboeien, wapenstok en pepperspray. De boa Openbare ruimte in onbezoldigde dienst kan optioneel beschikken over artikel 8 lid 1 en lid 3 van de Politiewet en handboeien.

Toezicht op de boa

De gemeente Maastricht streeft naar professionaliteit en kwaliteit. Ook de minister hecht veel waarde aan de kwaliteit van boa's in Nederland. Het toezicht hierop is landelijk geregeld. De hoofdofficier van Justitie bij het Arrondissement Limburg is toezichthouder op de Maastrichtse boa's en ziet erop toe dat de boa's hun taken naar behoren vervullen en hun opsporingsbevoegdheden en politiebevoegdheden juist uitoefenen. De korpschef van de politie Limburg is direct toezichthouder op de Maastrichtse boa's. Hij houdt, gedelegeerd, toezicht op de dagelijkse praktijk. Zijn aandacht gaat met name uit naar het juist uitvoeren van de opsporingsbevoegdheden van de boa's, naar de samenwerking tussen boa's en politie en de integriteit van de boa's.